

Kamerun

informace o zemi, vykladačské poznámky
a text k pohlednici

5. března 2010

INFORMACE O ZEMI

ÚZEMÍ

Kamerunská republika se rozkládá ve střední Africe nad rovníkem. Její pobřeží omývané Atlantickým oceánem měří 402 km. Na západě hraničí s Nigérií a na jihu s Kongem. Rozlohou 475 440 čtverečních kilometrů ji můžeme srovnávat s Papuou Novou Guineou nebo s Kalifornií. Hlavní město Yaoundé má 1,1 milionu obyvatel. Nejdůležitějším hospodářským střediskem je dřívější hlavní město Douala.

V roce 1472 portugalský mořeplavec Fernando Po připlul do Guinejského zálivu a zakotvil při ústí řeky Wouri. Našel v ní takové množství krabů, že ji přejmenoval na Krabí řeku, portugalsky Rio dos Cameros. Podle ní dostala později celá země název Kamerun.

GEOGRAFIE

Jih vyplňuje pobřežní nížina, ve vnitrozemí je hustý tropický prales, který přechází v savanu a step. Středem Kamerunu se táhne Adamawský masiv. K neaktivnějším sopkám v západní Africe patří vulkán Kamerunská hora, vysoká přes 4000 m.

PODNEBÍ

Střídají se zde suchá a vlhká období. Sever má převážně suché horké podnebí, pro jih je typické vlhké rovníkové klima. Průměrná teplota 24 – 30 °C.

OBYVATELSTVO

Počet obyvatel se v roce 2006 odhadoval na 17,3 milionu. V Kamerunu je vysoká porodnost, ale i velká dětská úmrtnost. V úrovni obyvatel existují velké kontrasty. K nejstarším obyvatelům země patří Bakobové, nazývaní též Pygmejové. Obývají pralesy a živí se sběrem lesních plodů a lovem. Provozují směnný obchod, nabízejí ulovenou zvěř za zboží a na peníze nejsou zvyklí. V ostatních částech země převažuje zemědělství a drobné podnikání.

VZDĚLÁNÍ

Víc než 60 % obyvatel Kamerunu je mladší než 25 let. Školní docházka je povinná do 11 let. Na středních školách se platí vysoké školné, a proto většina dětí dál nestuduje. První univerzita byla založena v roce 1962 a od roku 1998 má Kamerun 6 státních a 5 soukromých univerzit.

POLITICKÝ VÝVOJ

V roce 1884 byl Kamerun vyhlášen německou kolonií. Po první světové válce byla země Němcům odňata a svěřena do poručenské správy Společnosti národů. Převážná část připadla Francouzům, menší část Britům. Pak probíhalo postupné osamostatňování, až v roce 1984 vznikla Kamerunská republika s demokratickým politickým zřízením v čele s prezidentem. Dělí se na 10 provincií. Politický vývoj Kamerunu se vyznačuje značnou stabilitou na rozdíl od mnoha jiných afrických zemí, kde se rychle střídají vládní režimy.

HOSPODÁŘSTVÍ

Hlavní zdroj obživy pro 70 % kamerunského obyvatelstva skýtá zemědělství (káva, tabák, kaučuk, banány, vzácné dřeviny). Vyváží se hlavně ropa, nerostné suroviny a zemědělské produkty.

TURISTIKA

O Kamerunu se říká, že je miniaturoou Afriky, a proto je turisticky velmi atraktivní. Jsou tu deštné pralesy, kde sídlí vzácné druhy ptáků a gorily, savany, stepi, nejvyšší hory v západní a střední Africe, vodopády, kráterová jezera a přírodní pláže s barevným pískem.

NÁBOŽENSTVÍ

Ke křesťanství se hlásí 60 % obyvatel, k islámu 20 % a zbytek připadá na původní náboženství. U křesťanů převažují katolíci, následuje 11 denominací protestantských církví.

ŽIVOTNÍ PODMÍNKY

O zdraví obyvatelstva pečuje vláda prostřednictvím ministerstva zdravotnictví, které se sice snaží podporovat různé programy proti epidemiím, ale v praxi je situace značně nepříznivá. Hygienické podmínky (kvalita pitné vody, infikovaný hmyz apod.) způsobují vysokou úmrtnost, zvláště dětí. Zákony týkající se zaměstnávání dětí se nedodržují a země se potýká i s problémem dětské prostituce.

ŽENY

Kamerun se v roce 1983 připojil k zemím, které podepsaly Úmluvu Spojených národů proti diskriminaci žen. Postavení kamerunských žen je však dáno patriarchálními tradicemi, takže jejich diskriminace je stále častá. Existuje ještě i polygamie. Kamerunské ženy pracují převážně v zemědělství. Na venkově obdělává každá žena svůj kousek pole (maniok,

yamy, kukuřice, arašídý, zelenina, koření). Živí z toho své děti a manžela. Ona rozhoduje, co se zaseje, a přebytek může prodat a získat sůl, mýdlo nebo konzervy, které vyměňuje dál. Muž pěstuje kakao nebo kávu na prodej. Platí daně a školné, učebnice, léky a látky na šaty, věci pro slavnosti. Často však výtěžek utratí za palmové víno nebo pivo a jen on rozhoduje, zda si raději koupí moped, rádio nebo další ženu. Žena proto musí mít vždy finanční rezervu na jídlo, protože tuto starost z ní nikdo nesejme.

Pro zajištění práv žen se přesto udělalo mnoho. V roce 1970 až 1984 se stala ministryní pro sociální záležitosti žena, paní Delphine Tsanga, a některé ženy nyní pracují v policii, v armádě, v úřadech, jako novinářky, lékařky, učitelky i advokátky. Kamerunské ženy se zúčastňují také všech církevních aktivit, a to víc než muži.

Život v Kamerunu - všední den

(podle knížky „Sáro, nesni“)

Vyučování ve městě Bafii je od 7.30 do 12 a od 14 do 17 h. Ve čtvrtek a v sobotu odpoledne vyučování není. 40 % děvčat dokončí 1. stupeň, 16,5 % dostane závěrečné vysvědčení a 0,5 % udělá maturitu. Školní rok má 3 trimestry (podle francouzského školství), na konci roku jsou závěrečné zkoušky. Znamky jsou od 0 do 20 (nejlepší), sleduje se průměr na žáka, třídu a školu. Každý sleduje, na jakém místě se umísťuje, není to šprtství, ale nutnost v konkurenčním prostředí. Na 1. stupni je 50 - 80 dětí ve třídě, v poslední třídě střední školy 15 - 20. Na vysokou školu jsou přijímací zkoušky. Čím je žák starší (to znamená, že opakovat některé třídy), má menší šanci být přijat. Kdo přijde do třídy pozdě nebo ruší, jde k dozorci, který ho potrestá. Trest není věcí učitele. Trestem je zametat dvůr nebo být na čas vyloučen z výuky. Školní povinná docházka je do 12 let, další vzdělání končí v 16, pak v 19 a pak se jde na univerzitu. Pro Kameruňany je důležité, z jakého národa kdo pochází, tam jsou jeho kořeny a tradice. Platí to i pro lidi, co už dlouho bydlí ve městě, pořád se řídí svými rodovými pravidly. Je to nezanedbatelná identifikace (čemuž my nerozumíme). Když je předseda vlády muslim, je jeho zástupce křesťan a naopak.

Rozdělení rolí: muž - honba (lov zvěře a ryb), vyklučení pole, vedení války, obrana vesnice. Žena: to ostatní, co se během roku opakuje. Rodina je často polygamní. Nevlastním sourozencům se říká "malí sourozenci". Potřeby lidí se řeší uvnitř velké rodiny. Malá sestra doprovází novomanželku, o nemanželské děti se starají prarodiče (není hřích mít nemanželské dítě). Dvůr rodiny sestává z více domků po 2 místnostech - v jedné z nich hoří oheň, to je večer moc příjemné.

Africká přísloví: Kdo je moc rychlý, kousne se do prstu.
Žáda matky jsou místem pro dětské hry.

Svatba: Ženich má dát rodičům DOT - tj. peníze ve výši asi 300 euro, 2 kozy, 4 pytle kukuřice, 2x látku na šaty, 40 litrů oleje, 4 pytle soli, 4 litry vína a 1 boty.

Od roku 1985 je v Kamerunu vlastní TV společnost. Nejsou předem napsané programy, TV jede nonstop. Je málo vlastní tvorby, promítají se americké a francouzské pořady.

Zatímco v Evropě klesá porodnost (např. v Německu 40 % rodin nemá žádné dítě a průměr je 0,4 dítěte na rodinu, zatímco by bylo zapotřebí nejméně 2,4), zde v Kamerunu tento problém není. 4 lidé z každých 10 jsou do 15 let věku. Do 3-4 let mají děti bezstarostné dětství. Jejich "prací" je "dělat blbiny", radovat se. Dívky v 6 letech už pilně pracují a hodně zможou - nosí vodu a hlídají mladší sourozence, v 10 letech již pracují stejně jako dospělé ženy. Chlapci mají méně povinností a mohou si déle hrát (oblíbený je fotbal). Od 10 let se často učí u některého řemeslníka nebo pomáhají otci na plantáži. Při cestách na trh pomáhají nést těžší náklady.

Ideál krásy je podle evropských měřítek: světlá kůže, rovné vlasy a francouzská móda. Někdy dívky musí nosit paruku, když si zničí vlastní vlasy.

KAMERUNSKÉ RECEPTY

a) Kamerunská kuchyně

Kamerunu se říká Afrika v malém. Z toho vyplývá i velká rozmanitost kuchyně. Základními potravinami jsou především kukuřice, banány k vaření (zvl. druh) a různé hlízy - maniok, jamy, taro, macabos a sladké brambory. K tomu se jí zelenina, např. rajčata, avokádo, maniok, ndolé (listová zelenina) a hodně čerstvého ovoce - papaja, guavé, mučenka, ananas, banány, mango, pomeranče, citrony - a cukrová třtina. Příležitostně je také mrkev, fazolky, lilek, zelí. Na pobřeží se používají arašídý a kokosové ořechy. Rýže se vaří na severozápadě, přišla z Číny. Na severu se pěstuje proso. Maso se jí hovězí (sever země), vepřové, kuřecí a na pobřeží ryby. Koření se především chilli, solí, zázvorem. Většinou jedí lidé 2x denně, hlavní jídlo je večer. Jídlo sestává často z husté kaše z jedlých hlíz. K tomu se podává omáčka z feferonek, s červeným palmovým olejem a masem. Jí se hodně zeleniny. Často bývá jídlo podobné našemu guláši. Chléb nebo pečivo v tradiční kuchyni nejsou známé, protože se vaří na ohni, nejsou kamna (a trouba). Moučníky nejsou obvyklé, spíše se jí ovoce. Pije se čaj z citronové trávy, voda, kukuřičné pivo nebo palmové víno. Drahými nápoji jsou Cola, pivo a limonády.

b) Recepty

Maso s ananasem a mangem

2 polévkové lžíce oleje, 1 cibule (drobné kostky), 1,5 polévkové lžíce curry, 1/2 kg kostek z hovězího masa, 1 dl vody (i více, podle toho, kolik chcete mít omáčky), 1 čajová lžička mletého černého pepře, 1 čajová lžička soli, 1/4 čerstvého ananasu (kostky), 1 vyzrálé mango (kostky), 2dl kokosového mléka, 5 dkg mletého kokosu, 5 dkg rozinek

Cibulku s curry osmažit, přidat maso, pepř a sůl a opéci. Zalít vodou a dusit, až je maso měkké. Před podáváním přidat ananas, mango, rozinky, kokosové mléko i mletý kokos a nechat ještě max. 5 minut dusit. Je to slavnostní jídlo.

Rýžové kuličky

20 dkg rýže, 1 malá cibule, 1 rajče, 1 paprika, 1/3 l oleje, vejce

Rýži rozvařit, přísady rozsekat na malé kousky, opéci a zapracovat do rýže. Přidat vejce a na pomoučeném vále formovat kuličky. Ty osmažit v horkém oleji. Může se podávat i sladká varianta, a to, když se do rozvařené rýže přidá jen trochu cukru a vejce.

Banánový a kokosový pudink

Rozseknout malý kokosový ořech, kokosovou dužinu čerstvě nastrouhat. 3 vejce dobře našlehat. Přidat 1/4 l kokosového mléka a 1 polévkovou lžici cukru. Přidat 2 hodně zralé rozmačkané banány a čerstvě nastrouhaný kokos. Vylít do vymaštěné formy. Péci, až je hmota pevná a světle hnědá. Podává se teplé nebo i studené.

VYKLADAČSKÉ POZNÁMKY

(zpracovala Jana Opočenská)

1. Žalm 150

Radostným zvoláním Haleluja začíná a končí tato poslední modlitba a píseň celé sbírky žalmů. Ochotně se k ní připojujeme. Rádi zpíváme tento žalm, protože vyjadřuje to, co naplňuje naše nitro, když se zamýšlíme nad skvělými Božími činy.

Výkřik lidské duše

Co znamená Haleluja? První část tohoto slova znamená v překladu "chvalte". "JA" na konci je zkratka Božího jména. Hebrejský výraz "Chvalte Boha" je velmi starého původu. Podle prastarých napsí vedé až do egyptského předhieroglyfického období. Používá se tedy dlouhá tisíciletí. Již odpradávná a až dodnes je "Haleluja" výkřikem lidských duší, které vzdávají chválu zcela blízkému, a přece tajemnému a nikdy úplně nepoznatelnému Bohu Stvořiteli.

Propojení chval lidských a kosmických

V 1. a 2. verši jsme vedeni ke chválám "ve svatyni" - nebo jak uvádějí jiné překlady - při každém setkání s nesmírnou Boží důstojností. Podobně jako Izrael také vyznáváme víru ve svatou Boží pospolitost, svatou církev obecnou a obcování svatých. Duch svatý zjevuje, že svatyně, kostely, shromáždění a modlitební dny mají v Božím království významné místo. I když je to všechno lidské dílo, věříme, že v něm působí Duch svatý, Boží moc a moudrost. Věříme, že kdy a jak chce - přichází sem milující Bůh ve svém Slovu a přijímá chválu pro své činy záchrany, pomoci a péče o všechny a všechno potřebné.

Žalm nás ale také vede k poznání, že Bohu náleží chvála i od dalších částí univerza, vzdálených od nás tisíce světelných roků, i od atomů, elektronů, nejmenších částic hmoty. Všechno stvořila Boží moudrost. Možná něco z těch kosmických chval lépe pochopíme později, až lidské poznání bude ještě plnější a dokonalejší.

Chvály hudbou a uměním

3.-5. verš připomíná, že při Boží oslavě je důležitá hudba a umění. Jsou uvedeny rozmanité hudební nástroje: polnice, harfa, citera, buben, strunné nástroje, flétny a cimbály. Specifičnost každého hudebního nástroje je zřejmá. Např. jiný je zvuk polnice a jiný harfy. Také tak do církevního společenství přinášíme každý něco svého a to "naše" je v něm velmi potřebné. Hudba je při Boží oslavě proto tak významná, že rozněcuje k celostní chvále, tj. ke chvále duší a tělem. Kéž bychom uměli chválit Boha celostně, každým úderem srdce, každým dechem, dobrými slovy a činy.

Smyslem pravé bohoslužby jest, že nás má činit citlivějšími vůči tomu, co je uprostřed každodenního života Věčné a Svaté, tj. pro Krista v trpících, utištěných, hladovějících a nahých, v bezdomovcích a věznicích (srov. Mt 25,31-46).

Ke chvále je uzpůsobena každá živá buňka

Žalm vrcholí zvoláním, obsaženým v 6. verši: Všechno, co dýchá, chval Boha! Co je chvála? Je projevem vroucí vděčnosti za to, co Bůh stále dělá pro život stvoření.

Výzva k radosti z Boha a v Bohu se opakuje v biblických žalmech nápadně často. Patrně jsme mnohem víc nakloněni ke smutku, ke smutné soustředěnosti na sebe než k Boží oslavě: srovnej Ž 42,6.12 - Ž 43,5 - Ž 103,1-2 - Ž 143,6.

Je zajímavé a krásné, že kamerunské sestry chválí Boha při každé své činnosti a v každém rozpoložení, „v radosti nebo v zármutku“. Při setí a při vaření, na cestách pro vodu, v kánoích při rybolovu a při obdělávání půdy, na cestě do shromáždění a ve shromáždění, během svatebních obřadů a při narození dítěte. Při pohřbech chválí Boha a děkují za život zemřelé osoby. – Druhým dosvědčují krásu Boží svatosti a Boží velikost.

2. Skutky apoštolské 16,16-34

Úvodem

O událostech ve Filipech se hodně vyprávělo v apoštolské církvi (srov. 1 Te 2,2), mluví se dodnes a bude se mluvit. Když Kristus vstoupí do lidského života, dějí se velké věci. Nebo ne? Neděje se nic? Potom je třeba se ptát: spojili jsme svůj život s Kristem natolik, že do naší duše, těla a celého života mohou proudit a odtud vyvěrat nadpřirozené Boží síly? (J 4,14)

Evangelium na evropské půdě

Filipy byly prvním evropským městem, kde Pavel a Sílás zvěštovali Krista. Apoštolové tam byli nasměrováni nočním viděním (Sk 16,9-10). Ve městě se vytvořil kruh křesťanských mužů a žen a apoštolové přicházeli mezi ně. Cestou do těchto shromáždění se setkávali s nešťastnou mladou otrokyní. Byla v zajetí zlého ducha, který jí umožňoval předpovídat budoucnost. Nemalé zisky z těchto věštek plynuly do rukou jejích pánů. Bohatnutí z neštěstí druhého je opravdu něco ohavného.

Kamerunská současnost

V materiálech SDM z Kamerunu k nám přichází mimo jiné také otřesné svědectví o velmi těžkých životních podmínkách mnoha dívek z chudých rodin. Stávají se služkami bohatých a přitom bývají pracovně vykořisťovány, týrány, někdy i znásilňovány. V dětském věku jsou posílány do ulic jako prodavačky, přičemž je zase ohrožuje sexuální zneužití. Podobně se jim děje ve školách. Těhotenství mladistvých a prodej dětí nejsou vzácnosti.

Sestry z Kamerunu nás prosí, abychom se připojili k přímlyvným modlitbám za práci humanitárních organizací, které zápasí s tímto sociálním zlem. *Znamení Boží přítomnosti*

Postižená dívka ve Filipech vytrvale provolávala za Kristovými svědky: „Toto jsou služebníci nejvyššího Boha. Zvěstují vám cestu ke spáse“ (v.17). Takovým způsobem však apoštolové nechtěli vzbuzovat pozornost. V Kristově jménu Pavel dívku od zlého ducha osvobodil. Stejně před ním totéž učinil Ježíš pro posedlého v Kafarnaum (Mt 1,23-26). Kristovo dílo osvobození pokračuje; vstupují do něj také jeho následovnice a následovníci. Srovnej: L 4,16-19 a Mt 10,7-8.

Boží práce na osvobození stvoření se občas setkává až s bouřlivým odporem. Otrokáři uzdraveného děvčete iniciovali pobouření celého města. Pavel a Sílás byli bez soudu veřejně poníženi, surově zbičováni a uvrženi do vězení. Bůh se jich však zastal. Promluvil a učinil znamení své přítomnosti. Zdi vězení se v noci až do základů otřásl, dveře se otevíraly a vězňům padala pouta. Nové vzednutí zla téměř dovedlo k sebevraždě správce věznic. Pavlovým prostřednictvím mu Kristus zachránil život a on pak radostně přijal evangelium. Bývalých vězňů – Pavla a Sílase se ujal a byl spolu s domácími pokřtěn.

Aplikace

Z příběhu odehrávajícího se ve Filipech můžeme čerpat mnohostrannou duchovní posilu. Potvrdilo se nanovo, že víra neznamená, že nikdy nezakusíme odpor, nespravedlnost a jiné těžké zkoušky, ale že tím vším můžeme s Boží pomocí vítězně procházet. Na nespravedlivé uvěznění reagovali apoštolové tím, že úpěnlivě volali k Bohu a zpívali k Boží chvále. Tím vydávali spoluvězňům dobré svědectví. Ženy z Kamerunu dosvědčují, že všichni občas prožíváme pod působením nejrůznějších problémů "zemětřesení". Právě v takových chvílích Bůh přichází a věrným otevírá nové možnosti a příležitosti pro svědectví a službu.

Otázky k zamyšlení

1. Jaká je Evropa po dvou tisíciletích? Jak pracovat na její obnově, aby se stávala dobrým místem pro život příštích generací?
2. Co dělat, aby ustávalo násilí, ponižování a zneužívání dívek, žen a dětí – u nás, v Kamerunu a jiných částech světa?

Izajáš 42,10-17

Úvodem

Mimo obvyklou zahajovací píseň a modlitbu navrhujeme také přečíst celý oddíl několikrát v různých překladech (např. ve znění Kralickém, v Českém ekumenickém překladu aj.)

Píseň nového věku

Boží služebník, posel Nejvyššího, zve v prorocké vizi Boží lid k přípravě na novou éru, na zaslíbený věk záchrany zpěvem „nové písně“ (v.10). Srovnej: Ž 96,1 - Ž 98,1 - Ž 149,1 - Ex 15,1-21. Právě chvalozpěv je vhodná odpověď na stále nové projevy Božího slitování. Po bezpečném přechodu Rákosového moře zpíval Mojžíš s lidem izraelským Bohu jásavou píseň osvobození. V rukách dívek a žen duněly bubínky, tancovaly k Boží oslavě a prorokyně Mirjam předzpěvovala: „Zpívejte Bohu, neboť se slavně vyvyšil, smetl do moře koně i s jezdcem“ (Ex 15,21).

Někdy se těžko věří a čeká na lepší budoucnost. Jsou chvíle, kdy se cítíme velice opuštěni. Nebe jakoby bylo zavřeno. A přece víra doufá a čeká. Ví anebo alespoň tuší, že Bůh nepřestává milovat. Rozpomíná se na to, co Bůh dal, a těší se na to, co chystá.

Izajáš oznamuje, že babylonské zajetí končí. Všichni zajatci bez naděje – na pevnině, na moři a na ostrovech se mají připojit k písni chval, protože nový věk již přichází. Srovnej: Iz 49,1 a Iz 51,5.

Prorocství zmiňuje odlehlejší oblasti. Bůh na ně nezapomíná! V globalizaci mezinárodních společností, v megaprojektech třetího tisíciletí zajímáme se o děti, ženy a muže, obývajících vzdálené končiny naší planety? Leží nám na mysli a na srdci život přírody, stav ovzduší, moří, řek a jezer? Nezůstává všeobecným, hlavním kritériem okamžitý zisk a prospěch? Do tohoto systému jsme všichni vtaženi. Prorocství nás burcuje: Novou píseň o nové éře máme zpívat s těmi, o které jsme se nezajímali a které téměř neznáme, protože Bůh je Bohem všech. Nový věk nastává, když si Bůh povolává muže a ženy do práce na obnově světa. V jejich úsilí se odráží odlesk nekonečné Inteligence. Tvůrčí vynalézavost lidí, čerpajících z podnětů Ducha svatého, dává Zemi šanci změny k lepší, tj. k udržitelné budoucnosti.

Všechny zahrnující obrazy o Bohu

Izajášovská řeč o Bohu se vyznačuje nápadnou šíří metafor. Verš 13 přirovnává Boha Izraele k bojovníku, který jde vstříc nepřítelům s válečným pokřikem. Verš 14 užívá o Bohu metafory rodičky, která vzdychá, sténá a lapá po dechu. Dramatická Boží činnost se tedy zobrazuje pomocí charakteristických prvků ze života mužů a ze života žen. V modlitbách a písních zpívaných k Boží oslavě jsou možné nejrůznější metafory. Zároveň však žádná nemůže dokonale vystihnout nevyjádřitelné Boží tajemství. (Srovnej také: Iz 49,15 - Iz 60,16 a Iz 66,7-13).

Boží intervence

Ve v. 15 – 17 prorocství dosvědčuje Boží záchranou činnost pomocí dalších obrazů. Velké sucho postihne hory a pahrbky, místa časté modloslužby. Slepé a pravé cesty neznalé bezpečně povede Boží láska. Srovnej Iz 40,3-5.10-11.

Na tomto místě nám dávají kamerunské sestry znovu nahlédnout do vlastní situace. Jmenují některé nepřátele, tj. problémy, které jim dusí život: kriminalitu, korupci, chudobu, násilí, užívající tradice a kultury jako ospravedlnění a výmluvy (např. genitálního mrzačení nebo pro polygamii). V některých částech Kamerunu dosud existuje negramotnost žen a dívek. Neslyšíme však odtud jen obžalobu stinných společenských jevů, ale také nadějnou jistotu, že Bůh přichází a vysvobozuje ty, kdo při Boží věci vytrvávají (v. 16b).

„Pro křesťany dnes je velmi důležité, aby sami sebe zkoumali, zda se nenacházejí v táboře Božích nepřátel“ – Pokušení modloslužby, služby falešným božstvům moderní doby, je reálné. Takové postihne hanba. (v. 17)

Víra se musí stále znovu rozhodovat, že bude po Kristově boku hledat Boží vůli, tj. plný život pro všechny obyvatele Země (J 10,10).

TEXT K POHLEDNICI SDM

Umělkyně Reine Claire Nkombo vykresluje v obraze "Chvála Věčnému" životní situace kamerunských žen a propojuje tuto představu množstvím různých výrazových forem, jak lze chválit Boha. Bůh je přítomen ve všedních dnech i v dějinách (symboly: světlo, kříž, Bible, holubice, k modlitbě sepnuté ruce). Ženy se představují při práci (nošení vody, vaření, péče o děti), zpívají, bubnují, tančí a modlí se. Boha chválí i stvoření, zvířata a stromy, voda, nebe i země. Plnost, krása, bohatství barev a tvarů vedou k chvále Stvořitele.

